Gazar byriin proletaarinar, negedegtii!

ɔjaabri 20
1934
ɔ68 (1329)
ꓥN YDE koto

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) N-iin Bur Mongoliin MK BMASSR iin TGK ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

ASSR-iin TGK-iin tyryy gçe nek. Dorziijevto

Buriaad-Mongoliin anka tyryyçiin yndesen ceregiin tgiin 10 ziliin oi gyicesentei daşaramduulan minii n zyrkenii bajar ba amarçalgiigi Buriaad-Mongoliin lçan aradta damzuulan kyrgekiigi guinab.

Buriaad-Mongoliin Ulaan tugta cereg bol aldar sai- daiçalkii tyyketei azai. Buriaadiin azalçan arad bol nai agui jike eke oronii ynen kebyyd men baisanaa lentaa karuulba. Buriaad Mongoliin azalçadiin saişaal ankaralaar kyreelegdesen ulaan tugta cereg bol 1935 i turşada Alas Dorono Zygiin Ulaan tugta tuskai ce iin dotoroo eeringee daiçalkii beledkeliin talaar ty suurinuudiin negigi ezelke beze geze naidanab.

Yndesen ceregiin sostaabta bykii tyryy suuriiigi lkiin telee bolşoviig josoor t- meceke ba BMASSR- byke azalçadta az. kuun ba sojol bolbosoroliin froon deere ilaltanuudiigi dabkiigi kyseneb.

K. Voroşiilov

BMASSR iin TGK ba AKS nek. Dorziijevto

Tanai respyybliklin yndesenii ulaan tugta gabijaata mo ceregiin 10 ziliin oin ed rte „Skorokood“ faabrikiin 15 min j eblel bol taanarta bolşoviggiin kaluun amarçalalgiigi kyr e.

„Skorokoodiin“ gurbalzan BOBROOV, STEPAANOV, KSIIMOVA.

Kudaldan abtasan tariaagi zagotzer noogiin pyynktede cem şireke

Soveediin 7 kuraliin nerete ulaan açaanuud

Kori. Kezengiin selpoo nojabri tuşaasan baina. Kolkoozniguud, 1 ce 2575 ceent. tariaa kudaldan men 30 podvood ulaan açagtar abasan begeed, kolkooz ba en cete Kyliin tariaa askalgiin pyynkete e neer 3200 ceent. tariaanii doogovor tariaa abaaçaza tuşaasan baigaa. batalsan bigaa.

Abasan tariaagaa zagotzernoo giin pyynktede ulaan açaatar abaaçaza baina. Z şeelked ; ogtiaa biiin 30 nii eder niutagiin em ceten 44 podvoodoor ulaan açaa emkidkeze, 320 ceentn. tariaa Zajigraajevo staancada abaçaza

Enyyn es gadna, kolkozniguud ba enççeten tariaa , soveediin 7 degeer kuraliin neremzete ulaan açaa 100 podvoodoor emkidkeze 300 ceentnir tariaa men Kyliin pyynketede abaaçaza tuşaasan baina.

ÇIMEDIIN

7 Vilosjpeed kudaldaza ababa

BAJANDAIN MTS-iin karijaa ia STAALINII neremz te kolkoozniin kolkoozniguud bol edoo zalde çanga çadaltai bol daliin zamda naidamtai orozo jabana.

Kolzniguudiin belbosoron gui joso r azi suuka erilte ba yuen sainaar kedelmerileke ja badal ergedeze baina.

Tus arteeliin erkim kynyyd, udaarniguud ulastaa tariaa kudaldaza, 7 vilosipeed ababa.

—Udaarniq ebegen Şibaanov Aliksaandr gegçe „bi 70 şakam zii ene niutagta baika zuuraa vilosip ed nutagtaa karaagyi bai anaa karaban“ geze kelene vilosip ediigi imagta zaluuçuul bişe, ebegedç abana.

STAALIN arteel bol ulasiin gaa urdaki bykii ujalganuudiigi dyyrygeed, ulastaa tariaa kudaldaza, avtomobil zakiza

S.

Sainaar jabuulagdasan niitiin kedelmeriin yre

EKIRED-BULAGADIIN aimagiin Olzoonskiin selpoo bol 1000 ceentnir tariaa kudaldaza abka bodom zotoi begeed tus bodomzoo gyiced dyyrgekeer kolkooznuudtai kelcee batalsan baina.

Tus selpoogiin tyryy nek. Bir- tyynov gegçe niite nebt rebiin kedelmeri ergeneer jabuulsan ba ko piraaciin geşyyd kolkoozniguudiin keregseliigi kangaka jabdalda sainaar kandasan baina. Neker Brtyynov bol eeringee urdaban dai,alkui zoriigtnuudiigi gyicedkeze çadaa geze kelcez bolno.

Tus selpoogiin karijaana „ulaan nagaliig“ geze kolkooz kopiraacida 500 ceentnir tariaa kudaldaba. Men tus kolkooziin geşyyd 70 ceent. kudaldasan baina. Staaliin arteel 300 c, kudaldasan, ene arteliin geşyyn Daada jev gegçe 5 ceent. kudaldaza vilesepeed ababa.

Nek. B tyyk vin t tai kudaldan abka kedelmeride komsomool çuud jikeken tusalsan baina. Zişee lebeli Staaliin arteeliin komsomol Baldyyjev gegçe cuglaan deere kopiraacida tariaa kudaldaka jabadaliin açaa tusa tukai ergeneer nebteryylen olguulkaas gadna eeree 5 ceent, tariaa kudaldasan baina. Men komsomooliin geşyyn emeg tei Baldyyjeva gegçe 5c. kudaldaza vilosipeed abana.

„Şmit“ geze arteel men 100 c. zagotzernoogiin pyynketede abaaçaza tuşaaba.

Olzoonskiin somonii bykii kolkoozniud bol nojabriin 15 da kelcegee dyyren gyicedkeke ujalga ababa.

Er.

229 kiilo traagtoriin toso arbilagçad şagnagdaba

Aga. Mogoitiin MTSS iin direeqtiin, nam ba profsojuuziin emkinydeen kamtarsan zebleen nojabriin 6-da bolzo, 34 onii az lin dyngyvdigi smoskodo yiledberiin teseb 65% gyiced kegdesen ba №1 traagtoriin brigaada teseb e ilyybçelen gyicedkesen baiba.

Ecegelder malçan jabasanaa meneeder tragtoristanuud bolzo garaad, tariaan aziliin froonto deere baga bişe amzaltanuudiigi dabaza garsan tragtaristanuud şagnal ababa gebel.

—NEK. ÇEMEDIIN D. B. trag to iista 100 kiilo maşiin tos arbilsan, byke daabriaar yneeker udaarnaar dyyreeduz. Uda rni giin bileed, 35 tek. şagnagd ba.

—NEK. BADMIIN B. (tragto riista) komsomoliin geşyyn, 75 kiilo traaqtoriin toso arbilsan, udaarnigiin bileed 25 tekerngeer şagnagdaba.

—Nek. Cerenii Kandama. (emegtei) trag orista 44 kiilo to so arbilsan. 15 tek. udaarnigiin bileeder şagnagdaba.

—Nek. Tedebiin T. (zavkooz) udaarnaar kedelmerildeg ba kedelmerçedee zebeer emkid ken ket-lbenleze çadasan, Gaa moto, udaarnigiin bileed ba kubcasaar şagnagdaba.

—Nek. Moşokoov. Ankan MTSS-ie orokodoo temerçe dar kan baisan aad, 1 zil kedelmerilkedee eeringee çadabariigi deeşlyylze çadasanaas mikaanikiin pomooşnig bolgogdoson baina. Moşokoov bol Graamoto ba kubcasaar şagnagdaba.

Basa zarim tragtoristanuud Ridniin, Bazariin, Zagariin ba Dugariin gegçed 47,9 kilo traagtoriin toso ilyy şataasan baiba.

Çadabriitai traagtorçad Çimediin, Baldanii ba Cerenii gegçe diin dvreşeliigi bykii tragtoristanar kalau abkiin tula temeceke josotoi.

Z. Cerenii.

Respyyblike dotoroo tariaa kudaldan abalgiin jabaca tukai

Burkopsojuuziin nojaabriin 15 nii medee (ceentnireer)

1. Aga	11000
2. Bargazan	5291
3 Zakamin	2956
4 Jaruuna	6546
5 Kabaansk	6537
6. Kiagta	23187
7 Mukarşiber	21846
8. Selenge	13633
9 Tynken	13462
10. Tarbagatai	6522
11. Ulaan Yde	4059
12. Kori	18606
Zyvn aimaguudta kamta	133544
1. Bookon	6845
2 Alair	14467
3. E Bulgad	1723
Baruun aimaguudta kamta	23035
Respyyblike dotoroo kamta	156579

Tariaa kudaldan abalgiin ziliin bodomziigi Agiin, Jaruuniin, Selengiin aimaguud ba Ulaan-Yde dyyrgesen baina.

Ene froo tu deere E Bulgadiin, Kabaanii, Zakaaminii ba Tarbagatain aimaguud buzagagaar gegdeze, byke respyyblikiin gee tariaa kudaldan abalgiin ziliin bodomziigi dyyrgeke jabadaliigi gede getataza baina.

Tus aimaguud bol syylçiin 5 ko nogto kangaltagyi kubilalta gargasan baina.

Zyg bykenees

PARIIZ, 16 (TASS). Karavilgin geze Lp aniiin kotodo nege eke ner ygei bolçoson, eriigee bederze abaka zuuraa aikabtar jike nyken te 26 ykesen kyniigi klize orkison baikiigi yzebe. Tus rykende şar kataai amitaigaa baisan 2 kvnyydiigi kajaza orkison geze to orkoi lozdobo. Basa tyynees gadna Ovi eedo kotodo ui siin tezeeberiin gerte kebtesen şarkatagçadiigi ede bol zugdakaa tekieerze baiba g m. vren bişe şaltagaanaar t deniigi tezeeberiin gerees gargaza buuda za baisan baina.

* * *

NIYY IOORK, 16 (TASS). 800 samolioo nuudigi barguulkiin tula ceregiin miniister bol zeeri neme ze ekiigi erilte kiibe.

* * *

ŞANKAI, 16 (TASS). Şankai ba Kanczon kotiin koorondo avtomovilaar jabiza baika zuuraa, ton olon tiraaztai. Şvnibaiuu“ sonintgi keblen gargagça Czee Lian-Cai gegçe oruulba gene. Alagça niuurani oldobo ygei. Ene alalga bol ulas teriin janzitai geze toolono.

* * *

VEENA, 16 (TASS). Laara moziin arad zonii dilen ini Saariin kile deere Fraanciin ceregiin abasan kemzeegi zebşeene.

* * *

LOONDON, 16 (TASS). „Izveestiin“ tuskai korrespondeent bol Boriis kaaniigi alakiin zorigotoi zeb leen ilerbe geze Sofii kotoos medeecene. „Makedoonii dotoodiin kubiskalta emkiiin“ 100 geşyyn kinaltada abtaba.

* * *

BEERLIN 16 (TASS). Syyliin edernyydte Beerliin kotodo Jebroo podo baigaa Japoonii deplomaad teleelegçediin zebleen bolbo. Ene zebleen deere Toki cgoos jiresen gsdaada keregiin miniisteriin telee legçe bailcaba zebleenii udka bol niuucaar daragdaad baina.

* * *

AFIINA, 16 (TASS). Kondanda suuza baisan ken bykende ile Bolgaariin uran zokioolço S ojaanov gegçe Bolgaariin sakiuuçadta eg tebe.

Soveeduudiin sunguuli

MOSKVAA, 16 (TASS). Byke Rosiin Tebiin sunguuliin komiisiin medeenii josoor nojaabriin 13 do RSFSR dotoroo 979 kedee soveeduud sunguuliigi dyyrgene. Ede soveeduudiin sunguulida 607216 sungagçad kabaadaba. Tyyniii 243636 sungagçad ii eke ernvyd azai. Şine sov eduudta 22937 kelee soveeduudiin geşyyn sungagdana Enyvnii urida i sunguuliin kampaanitai zişeelebel, ekerer nyydiin proceento bol 20,9 baisan menee 24,4 proceent bol bo. Kolkoozniguudiin proceent bol 35,2 baisanaa 66,1 proceent bolbo.

* * *

MOSKVAA, 16 (TASS). Naislal Moskvaa kotodo soveeduudiin sunguuliin beledkel bol eder jireke byri e gedeze baina. Sta aliinskiin rajoonii jikeken aza yiledberiin bykii raj onuudair zaluu sungagçadiin konfereence bolno. Ceekenyydeer nek. nek. Molotov, Kalinin, ba Syiimov gegçediin soveeduudiin sunguuliin tukai statijaa ba konstityvcigi unşana Deputaad ud ba sutal neteryylegçed bol 17 ziliin torşo dotoroo soveed kolbootiin ilalta ba proletaariin nuslaliin kegzelte tukai kedelmerçenii bairanuudaar jabaza, jarildaa kiine.

Maiski bol Saimoontoi uulzaba

LOONDON 14 (TASS). Nojaabariin 9-do Aanglida baigaa SSSR-iin elçen teleelegçe nek. Maiski gegçe Aangliin gadaada keregiin miniister Saimoon gegçiin dergede orozo, ogtiaabariin 31-nii eder loordiin palaatada ceregiin miniister Loord keil şeem gegçiin kelsen soveediigi esergyy ygenyydiin tukai kyrgelte kiibe.

katuşaalgiin koonkyrse tukai

ad Mongol Respyyblikiin Tebiin gyiceke komiteediin priziidiymiin togtool

Namiin TK iin ijyyniiin iin zaabarliin ba SSSR iin yicedkomiin „malazaligi “ tukai 1934 onii ogtiaab togtooliin yndeseer, bai maka tuşaalgiin tese azaltai gyicedkekiin tula, spyybl kiin TK iin Prizii togtooboni:

nii makatuşaalgiin tese lzoroos urid gyicedkeke onii tesebte avaansaar şaka tukai baigaa onii vaartal dotor Aimgyced ba somsoveeduudta koon icee engergeke.

yrse-meriicee bol iime te tusalaka josotoi.

siin uridaki ujalganuudii bolzortoni gyicedkeke zo aimaguudiin ba somon idebkiteni gi elsyylen a keregte.

katuşaalgiin kuuliin udka ba kergeeliigi bolon kolkoozniguud ba emçe ees gyrende targan maka i aşigtai tusataigi yrgen lkoozniguud ba azalçan ii dunda nebterellin ke jabuulka keregte.

alazaliigi kegzeeke ba ede beled eke keregte.

katuşaalgiin tesebiin gyi malazal kegzeeke kere idaas esergyy karuulsan yydte eris cokilto egel

uşaalgiin ba malazaliigi e koonkyrsiin gol zyil

4 onii 10 sara dotor tu gyi baisan makiigi neke tuşaaka 1934 onii maka in tesebiigi bolzoroos ur d- 25 aas kozom bişe gyi

vkooz, kolkooz, kolkoozni a emçet-nei dyyrgeke ujal 0 kubi somon somon buulga ien niudargaçuudta kaau eke bolon 1934 onii o 5 kyrier 1935 onii maka in ziliin tesebiin 35 ku boşo bişigi avaansaar tu eke met in kedelmerinyy azaltatai gyicedkeke.

katuşaalga ba malazaliigi ke bolon makatuşaalgada mal oruulka tukai namiin yyniiin plieenymiin togtoo aka çanar tukai somon, ba kolkooz byride oilgol- delmeriigi ergeneer emki-

yyppeer maka tuşaalgiigi, amalgyi ailnuudiigi mal ed, 1934 onii tesebiin ba nii tesebiin avaansada

maka tuşaaka ailnuudtai gryyppelze tuşaaka kedelmeriigi emkidkeke.

5 Koonkyrsiin gvieedkeliin jabaca tukai respyyblikiin, politotdieliin ba aimagiin somonii biçegyydte tolilozo baika.

6. Koonkyrse—meriicee engergelgede 10 mingan tekerig menge somolozo, Tebiin gyicedkomiin dergedeki koonkyrsiin komiisada ekiigi Burzagotskot zurgaanda duraakaka.

7. Deere dursagdasan zyilnyydiigi gyicedkes nii tula iime şagnal togtooko:

a) AIMAGUUDTA: 1 deki şagnal—3000 tek.; 2 daki-2000 tek.; 3 daki 1000 tek.

b) AIMAGIIN IDEBKITENDE (aimgyicedkomiin tyryy, tyynii orologçi): 1 deki şagnal 500 tek.; 2 daki—300 tek.

v) SOMSOVEEDUUDTA: 1 deki şagnal—1000 tek.; 2 daki-500 tek; 3 daki—300 tek.

g) SOMONII IDEBKITENDE (tyryyner, sekretaarnuud, soveediid geşyyd, seegcenyyd ba zarim idebkitende): 1 deki şagnal-400 tek.; 2 daki 300 tek ; 3 daki—200 tek.; 4 deki şagnal—100 tek.

Enyynees gadna, makatuşaalgiin teseb gyicedkeke ba malazaligi kegzeeke keregte erkim kedelmeri karuulsan aimag somoriguud ba ketelberilegçed bol SSSR—iin gyicedkomiin dergedeki koonkyrsiin komiisada zuurçalagdaza şagnuulna.

Comsoveeduudta ba tyynii kedelmeriçedte egteke şagnaliigi aimagiin gyicedkomuud togtoon olzo, respyyblikiin koonkyrsiin komiisada batalkuulka. Aimaguudta ba tyynii ketelberilegçedte egteke şagnaliigi Tebiin gyicedkomiin dergedeki koonkyrsiin komiisa togtoon olzo şagnaka.

8 Koonkyrse engergeke ba tyynii opiratiiv kedelmeriieer ketelberileki tula. Tebiin gyicedkomiin dergede koonkyrsiin komiisa togtooko.— Tyryyni. Noosoin, geşyydni Popoov (Gegarkom), Şalaajev (Gaztarkom), Sirooova (Mozkom), Zolotarieenko (Zagotskot)

Koonkyrsiin jabaca tukai nojaabri 5, nojaabri 10, nojaabri 15, nojaabri 20 ba syylşiin medee noja bri 25 da respyyblikiin konkyrsiin komiisada kyrgeke.

Burmongol respyyblikiin TGK-iin tyryy DORZIIJEV

Burmongol respyyblikiin TGK-iin cekretaar KYZMIIN

Maka tuşaalga muu jabana

Agiin aimag dotor maka tuşaalgiin jabac lai mai teledkeliin zar gaani ogtiaabriin 20-nii ederiin medeegeer karbal: 6000 ceentnir beledkeke tesebtei aad, arakan 1359 ceentnir tuşaagdaza, 22% gyicedkegcebe.

Zarim kolkoozuud bol maka tuşaalga deere sabtaaza baina. Zişelebe: Cozto Kangiliin somonii „K zakoov“ geze kolkooz bol 30 ceentnir tuşaaka tesebtei aad, zebken 60 kiilo tuşaagaad, yldeg çiigi tuş akagyibdi geze ogtoloo arcaza baisan jabadal baina.

Urda aiin Somonii Voroşiilo viin neremzete kolkooz bol 150 ceentnir maka tuşaaka tesebtei aad, 96 ceentnir tuşaaba. Yldeg çiigi tuşaaka kebergyi suuna.

Badalanii somonii Kiarla-Marks kolkooz bol 70 c. tuşaaka tesebtei aad, arakan 43 c. tuşaagaad, „kondigi manai çono ide sen tula yldegçiigi tuş aka arga gyibdi“ gebe.

Ene netiin sabtaaza gargaza, saad kiize bai çadigi kariuucalga da kabaaduulka kergtei.

Gadna tus aimag dotorki olon ki kolkoozuud bol maka beled

Malazalaas

Agiin AZO-giin ankaralda

(Manai tuskai biçegçees)

Aga. Aimagiin gazariin tesgiin medeegeer bykii aimag dotoroo ene zilde 93 minga 362 tolgoi ko nirna 23 minga 78 tolgoi jamaai oroondoo oruulka enyyniii 10 min gan tolgoigi ene demiin ninon ar gaar, 3840 tolgoigi garaar oroon do oruulka geze teseb zokioogdo son azai.

Ene tike kampaanigi jabuulkiin urid syregtes keşşen ba ebeçen konidigi ilgaza, ene keregte somon ta kolkooziin idebkiten bolon malzaliin cereşeltenligi er geneer kataadalcuulka gegdesen baigaa.

Ene ederiin baid laar bol koniin syregee gyyrte gyyrteerai ilgaka, gyyrtede bilçeeriin gazarnuudigi olko eke meten kedelmeri negeç kolkoozdo ygei.

Aimagiin gazariin tasag bol „koniin oroonii kampaani nojaabri 1 ees ekilne, tee ederees ekileed kuca ba tekede kyçetei tezeel eke“ geze tivel enyydigi gargaad, ynen deeree jamar kyçetei tezeel, kediçineenigi geke mete todorkoi zaaari egeegyi baina. Gadana, „sainyylteriin kuca tekiigi oroon do tabika“ geze biçesen baika. Tii keren, sain vyiteriin kucanuud bol minnoos, mitis, miriinoos mi tus kojoriin koorondoki çuqani ge e mete o'on janziin baiaag.

Meree boisodoo jamar yylteriigi gol bolgozo koninii oroonii jabuulka tukai medegdenegy.

Iimees aimagiin gazariin tasag bol koninii oroon tukai onco to dorkoi opratiiv ketelber ene ge seer eke josotoi ba yrgelze kedelbe ileze baika josotoi Udka balar tai caarsan biçelgees muu yre gar kani cokomtoi.

kol tukai sonoskogdoson koonkyrsiigi duulaagyi baina.

Enyyn deerees ene koonkyrsiin tukai niite nebtereliin kedelmeri jabuulagdaagyi, maka beledkeliigi tyrgedkekiin kemzee abaagyini iferne.

Gatabiin

N. N-iin

A. Markiizov

Buriaadmongoliin namiin emkiin debzel

Ogtiaabriiin kubiskal ilāza, ke delmeriçen angiin zasagaa gartaa togtoozo çadasanii uçar kadaa ke den olon zilde temeceldesenees tuiliin jike deraşaltai bolson, ka luun çuluu dolioosoa bo'soviiz nam tyyniigi udaridasan baikaas gadna, yi temen azalçadtai aikab tar kaluun kolbootoi baigaa şuu. Basa kedeegiin ygeitei tariaaçad ba daralagdasan yn iesetnii azal çan temen tedkelcesen baigaa şuu.

Gancal Ogtiaabriiin kubiskaliin açaar, proletaariiin diktatuura bai guulagdaza, urdan kaanta zasag ba impeiialiizmda daralagdaza, mei zegdeze baisan olon yndeseten tuskai ulas bolzo ilgaran bijee olko kyrter agau jike ceke çelee olson baina.

Ogtiaabriiin kubiskaliin ein yjede urdan kaanta zasag ba im periaiiizmda duralgdaza baigaa yndesetende çelee e ke olguulaiin telee Buriaad Mongol oron dotor soveed zasag ba prolitaariiin di tatuuriigi togtookiin tenee temece liigi neker Sakajaanova tyryytei biçiikan beleg buriaad bolşovii guud udaridasan baina.

Eneeken beleg bolşoviiguudiin ogtiaabriiin kubiskaliin utai ba koidtoiç emkidkeliin ba neberyy len oilguulkiin talaar aikabtar jike kedelmeri jabuulsanii açaar so veed zasag baiguulka jabadalda tuilin sain debisker bolzo egesen baika juum. Ime kedelmeri jabuul sanii yreer 1918 onii janvarii sar raas ekilen kedelmeriçen tariaaçad teleelegçediia kuşuunii ba bele giin soveeduud emkidkegdesen baika juum. Tere yjedeni buriaa diin b e l e g bolşoviiguud b o l buriaadiin lama nojod ba niu tar gan bajaçuudiin aşag kyseliigi emeereze, Soveed zasagiin un daas esergyycen temece deze bai san eseer ziieg byrzyitenii yzel barimtalsan erdemten ba nacionaal demokraaduudtai tuilin jike teme cel kiisen baika jum.

Sibiir dotoroo soveed zasag bol 1918 onii ijyyli sara kyrter baiza çadasan baina. Udal yeei Kolçaag Semioonovtoini kara zasag daran guilaza ekilbe. Ene yjede, buriaadiin zarim bolşoviiguud Alas Zyyn kizaar teişe tegedeze, zarimani Irkyyde yleze kedee zonii dunda niuucaar kubiskalingaa kedelme ri yrgelzelsen baigaa. Nek. Sika jaarovaa Alas Zyyn Kizaar oço zo kedelmerilebe. Nek. Jerbaanov bol Irkyyde yrgelze, BK(b) Niin Irkyyyiin emkiin buriaad seege 1919 ondo emkidkesen baina. Ene ceegcede anka tyryyn neked Jer baanov M.N., Nikolaijev S., Dan çinov G., Ataanov M. ta bi oro son baina bdi.

Ene ceegce bol urda baigaa Irkyy gybeer dotor ende tende ta sarçankal buriaadiin beleg beleg bolşoviguudigi negedyylkiin ein zam tabisan baika jum. Tere yje de nek. Tyrbaceejev V. udaridag çatai bolşoviguudiin emkinyyd Çeremkoovo ba Kondo do baigaa basa Bookondo beleg bolşovii guud baigaa. Ede emkinyyd ai mag ba koşuun dotor zasagaa bo liaaza abaad kubiskaliin komitee duudiigi emkidkeke zergiin kubis kalin kedelmeri jabuulaagsan.

Irkyygiin emkiin buriaad ceeg ciin yyskeleer 1920 onii janvaariin ekieer Çeemkoovo deere ba riaad komunistanariinuuglaan ta tagdasan baina. Ene cuglaan dee re buriaadiin ceecçiin tobçoon sun gagoazi soveed zasagigi niutag niutaguudta emkidkekiin telee te mecelde kiin yyrgenyydiin karaa telebelgdesen baigaa.

Bigaliin urda bejede, menee ni Ulaan-Yde kotodo Semoonoviin kara zasagiin teleg buşuganaza baika yjede nek. Bazzaanov gedeg niuucaar kubiskaliin kedel meri jabuulдag ba gaa. Nek. Bazzaanov bol semoonovtondo aluul san baina.

1919 onii aprelida Baigal şada riin komunis namiin niuuca em kiin komiteed sungagdasan baina. Neked Kyznecoov I.A. (Veroonov) Petroov G.M. Leebidev ba Nepcomin sa gecegyyd ene komiteediigi oroldon ucarcaba. Ene ko miteed bol Kyznecoov I.A. (Vo rocnov), Lavinaa Linbe, Kypriaanova A.I., Zilkov N.K. laba Postolkovskaja Kseeni gede gyydigi inagta ranin kedelme riigi niuucaar jabuulkiin tula to milozo jike kyceteigeer kedelme rilesen baina.

Komunis namiin Sibiiriin no ziin komiteeciin ketelte i dooro jabagça Baigaliin şadariin niuuc komiteed bol tyyneez abasan Si biir oron cotoroo byryyten po meesgeuudiin urdaas esergyyceen boceson kedelmeriçen tariaaçanii negeking bosolgo komunis na miin ucariicalga, kabaacalga ygei geer bolko joso ygei gesen zaaba riigi bejelyylkiin telee jike kee keedelmeri sen baigaa. Ene zaabariia yndeseer Baigal şadaraa

zodo namiin komiteed bol partizaanii kedelgeenigi emkidkesen baigaa. Ene niuuca komiteediin buriaad azalçadiin dunda kedelme rilsenigi tuskai temdegleke kereg tei baina. Ene niuuca komiteed, buriaad zonii dunda kubiskaliin kedelmer jabuulka tukai tuskai zaabari yyr yyrgenyydte egedeg kubiskalda esergyyceegçediin uriidaas edebkiteigeer temeceldeke ja badalda buriaadiin azalçadigi ka baadalcuulkiin zaabari egedeg bai gaa. Uçarani, gancal ogtiaabriiin kubiskaliin açaar baiguulagdsan soveed zasag proletaariiin dizta tuura bolgoradin darlagdasan mei zegdesen bajgar jasatanda çelee erke olguulza çadaka baigaa şuu

Baigal şadariin niuuca emkide Zyyn aimagiin zarim buriaad bol şoviiguud jabalcasan baina. Nere leşede: Ranzuurin C.C. gedeg ulaan gvardiin negen keseg ce regiin naçaalnig jabasanaa, Sılengiin aimagiin partizaanii otriia diin naçaalnig bolson baina. (1919 ondo semoonovtondo aluulsan baina); Banzarzagiin Damba gedeg basa bolşoviig bolzo biatar zorig toigoor cagaantantai temeceldeze cagaantanii aluurçadiin çusata sa barta barigdaza buudaulkiingaa ur dataai „gancakan minii beje aluulka, orondoni olon şine şine bol şoviiguud bosozo ene buzagai aluurçadiigi cem ygei kiize çadakadaa" geze kaş araad aluulsan baika jum.

Byke delekeiin byrzyiner bol Sibiir orondo soveed zasagiin ilag dasanii syyleer (1918 ondo) togson kolçaagiin kara zasagiigi beki zyylkiin koinoos jikede oroldoson baina. Idelge abça bejee kudalda san çeeke slovaagiin cereg, esee diirgee şilemel cereg zergiigi Si biir oron jabuulza buu zebsegeer kangasan baina. Buriaad zoniigi „abarakiin" kyseltei" ziieg byrzyi tenii yzeltei buriaadiin erdemten ba nacionaal demokraaduud bol Kolça g Semoonoviin kara zasagiigi ceke emeereze tusalaza oroson baina.

Ene yjede buriaad bolşoviiguud ee ediingee kyce nemeeze, emkid keze baiba. Jere buriaadiin zaluu bolşoviiguudta Kolçaag Semioono viin kara zasagiinuridaas niuucaar temeceke jabadal tuilin jike ku biskaliin surgaal bolzo egesen şuu.

Buriaadiin ygeitei jaduunar, ba taraag kelesençed ba dunda çadal tan bol Kolçaag Semoonoviin kara zasag tyynii taşuuçad ba bu riaadiin niudargan bajaçuudiin aşag kyseliigi emeeresen nacio naal demokraaduudiin gaşuun am tiigi amtalza yzeed baikadaa gan casan Komunis namiin udaridal gaar jabasan proletaariin diztituura geeçe çelee erke olguulka bai na; busa kargui baika ygei, gan cal soveed zasag tetee çoko kargui baina geze sain oilgozo abba. Buriaadiin bolşoviiguu iin zagsaal ulam byri jike olon baiza neme be. Uçarani, Ko çaagiin katuu zarçamiin yre çanariigi oilgozo aba san buriaadiin zaluu erdemten bol şoviiguudiin zam teşe zele tata san baina şuu. 1920 onii yjede edebkitei jabasan batraaguud, ygei temer dandi çadaltan ba eremte miin dundaas olonkini bolşoviiguu diin namda oroson ba na.

Irkyygiin Gybkomiin dergedeki buriaad bolşoviiguudiin seeçce, çeremkoovo, Alair ba Bookoni bolşoviiguudiin emkinyydtei kamta kolçaagiin zasagiigi unagakiin tula ba ulaan partizaanuudiin otriaaduudta tusalamza yzyylkiin tula eesedungee zygees boso'go erkileke otriaaduudiigi emkidkeze ekilebe. (Zyyn aimauudta partizaanii otriaad bykende buriaad zonii zygees tuskai teleelegçed suulcadag ba basa kool kubcasaar partizaanuudta tusalamza yzyylideg baigaa).

Iigeze, Kolçaag Semioonoviin yjede niuucaar kedelmerileze baigaa buriaad bolşoviiguud bol tedenii zasagiin unakada emkidkeliin ba ulas teriin talaar neleed sain beledkeltei bolzo. Buriaad o onii azalçan temeenigi oroolon udaridaza çadaka bolson baina şuu.

Buriaad oron dotor Kolçaagiin zasagiin unagaagdasanii syyleer soveed zasagigi kedee-baiguulaar emkiden baiguulkiin tukai emkidkeliin, ulas teriin ba azakuin neleed jike yyrgenyyd ilangajaa buriaad bolşoviiguudiin enıene talıbaigaa baigaa sen.

Ene yyrgenyydigi bejelyylkiin tulı buriaad bolşoviiguud neked Jerbaanov ba Trybaceejev tyryytei BK(b) Niin Irkyygiin emkiiin dergedeki Buriaad seegçiin tob çoogi toiron kyce nijileze negedesen baina. Ene BK(b) Niin buriaad mongoliin emki bol urda zaniigi ketelberilen jabasan baina geeçe. Men Baigaliin zyyn taliin buriaad zonii dunda kubiskaliin kedelmeri jabuulkiin tula tuskai buriaad-komuniistnariigi tomilon ilgeke zergeer udarilgaa egedeg baina.

1920-21 onii yjede çeke Irkyygiin gybeeriin kubiskalta komiteedte medelel atnagiin, koşuunii ba belegiin soveeduudiigi emkidkesen baina. Udaa daraa, 1921 ondo, Baigaliin zyyn ba baruun taliin buriaaduud tus tustaa avtonoomito mozonuud bolon togtoson baina. Tiikedeni, BK(b) Niin Irkyygiin emki dotor baisan Buriaadiin seegçe bejee daasan moziin emki bolzo ilgaraad Avtonoomito moziin ulas teriin ba azakuin kedelmeriigi udaridaba.

1923 onii aavgusta sarada buriaadiin kojor avtonoomito moziin negedeze, Buriaad mongoliin Avtonoomito Socialis Soveed Respyybliko bolgogdokodoni, Baigal şada rki gybeeriin BK(b) Niin emkitei negedeze tus avtonoomito respyybliko udaridaka Buriiaadmongoliin moziin emki bolzo emkidkegdesen baina.

Ene yjedee kamta 1238 namiin geşvyd ba orologçod ba ba. Enyyn dotoroo buriaad yndesteneni miin 9, 5 proc. baiba.

Menee yjede, BK(b) N in buriaad morgoliin emki bol PVRZ. ba temer, usan zam ygeigeer 1934 onii 1 VII de kamta 14031 geşyyd ba kandidaaduudtai ba na. (namiin ceberlelgiin syyleer). Ene too soo 40 proc. ni buriaaduud baika jum.

Kelesençed ba ygeiteineriin dundaas BK(b) Niin zergede elyylen şine Buriaadmongol oronii katuu çanga bolşoviiguudigi beledkeke ba yndesen sojol baiguulgiigi manduulkiin tula tuilin jike ulas teriin, emkidkeliin ba azakuin udkaçanartai kedelmeriigi Buriaadmongoliin namiin emki Mozıngoo komiteed tyryytei jabuulasan baika jum.

Namiin emki bol n n tyryyçiin yjede ilangajaa ked-egiin tariaaçan buriaad orosuudiin dunda jasanii ilgaagyi internacionaalnin josoor kemyyzylkiin tuilin kyçer jike kedelmeri jabuulnba.

Buriaadmongoliin namiin emki bol „zyyn" baruuii kelberilyyd tel, Jike orosiin ba niutagiin ynde se ba imtidaka karkis bodoinuud tai eris temeceze namiin zinkeni şugamiigi data sakin Buriaad oron dotor socialiizm baiguulkiin tula temeceldekefee emkidkel ba ulas terin udka çanaraaraa neleed be kezesen baina geeçe.

Daraa daraa namiin ceberle'ge bolsoroos manai namiin emki bol şurgaza oroson eldeb etegeed ky nyyd ba dararnta beleeçodoos bejee kyngeleze dotoni noo zu ram sakilga ulam çangadkazi be kizesen baika jum.

Kojordugaar tabanzil dotor eko noom ikodo ba kyni meder l e baigaa kap taliizmin yledebi tyrize garaka gesen zorilgo ulas teriin zoriigonuud soo tabigdasan baigaa. Tiime kadia sap aiaiin yledel bol yndesetenni suu'laliin talaar busadaas ilangajaa bek goloi; uçarani, yndesen kubcasaa raa bejee sunaar kalkalaad baiza çadaka argatai tula ilangajaa beke goltoi baika şuu" geze nek Staalinii keleçeni joscor biden baigaa esebeiital soo yndeseteni respyybliike tuh tere kapitalmiia yedelyyd ilangajaa uraaz ja şag baika bolno.

Enei ca bol angiin seremzee neleed kurcadkaigi baki Buriaad mongoliin namiin emkiigi ujidgaar ka bana geeçe.

Buriaadmongoliin namiin emkiin odoo yje belor kedemenigeniigi torçokonoor kelebe: yrgelzedeeni kamiin azalda çruulka jaba 1 ar angiaran niudarzaçuudigi uzaad kaza, azalçan temenii s jol bol basaroligi dege engeze, a ayl ledbeiriin baiguulgiigi cebzyylsee baina. Basa 1917 18 onuudtai bolşoviguud tasan naasaar odoo yneke teree olon ta tun kyce jisetei namiin emki bol gozo çadasan baina geeçe. Tiimees Buriaadmongolia namiin enkzi bol kapitaliziim ba niuucaraçuudiin yiegclnyyte eris temeceze, an ggyi sociali s belgemiigi baiuul ka kojordugaar tabanziliin kende kyçer ender dalaanuudiigi d ba kiin şiyyrmede Buriaad oronii azalçan olon temeenigi dagaulaa udaridaka caiçalkii emkii bolzo çadana.

Saaşdaa nek. Staalin udaridag çatai BK(b) Niin T.K. ba kizaarin moziin namiin komiteeduudtg toiron sanal kyce ulam çanga kan negedeze, eldeb kelberelyyd lei karnarygi temeceze kojor dugaar tabanzil dotor Buriaad oronii tyyy bolgozo bibosom socialis Respyyblika bolgozo çadakabdi.

Nek. Cebzed Gonşogiin

Nekee Cebzed Gonşogiin bol 1911 ondo Agiin aimagiin Karaşiiein somonii, yaritei çadaitai ereiin Gonşog Radiin bele doto too teresen egeed Cbzed bol eeniin ee teresen ekirgi 15 nasatai baikadaa neeçeeze baga bi seer zydersen boloçeçge Gon şg Radiin baina. Bli nimiin gaa eremzeer ekin şaiin su uuu ida 1926 ondo suralcaza, 1926 nios kolş BLKSM-iin gesyyn komsomooliin şat ar kedeu udaa yyrin sekeet ar tabasan ba Ag ia komsomooliçudiin tyyked oro kyn j.b sun enkeeb ba kairatain ee ker baisan. 1929 onoos Ereeneiin „K mintee rne" geze kolçozungge şyyn 1928 ondo Tabtaanain ŞKM surguuliida suralcaza 1931 ondo dyyrgeed, aimagiin gyicedkomiin aged ner 1931 onii namar Moskvaa da Tebiin Medicciin kyymte surguuliida 1933 odoo tyyree dyyrgeze Feeiger zergetei bolzo. Agiin ga aimagta boinicodo kedelme rilze baitaraa kyçen kende ebeçende dairagdaza kediiç aga kiil gebeç, jerdee cukailta bolooqyi 1934 onii octaabriin 5-nii eder nasanaiis neçgehe

Nek. Cebzed Gonşogiin bol yneyeeree ii tyn keregte tusatai kyn bolzo çadaad jabasan neker aad, iime zarugaan nasa dyyreke ni jike g modotor baina.

Bilgeresen: Z. Cerenii, Ç. Rinçenii, R. Gonşogiin, D.Z. Dandarin, D.D Daşıcerenii, C. Zalsanii, D Abidon, D. Gombin, C.D. Sampiliin, C. Sampilin, J. Danzanin, A.D. Damdiin, Ş.N Dambin, C. Gonbin, D. Çengiin, B Damdinii, D.N. Rençenii, K. Ajuuşiin, C. Ajuuşin, Z. Tarbin, B.Z. Oçoriin, K. Naidanii C. Akanii.

Toocoo sunguuliiin kampaaniiigi toog gyi aimagiin tyrylegçe

Elired-Bulagadiin aimagta so veeduudiin toocoo-sunguuliin kampaanii ton sulaar engergegde ze baina. Aimagiin gyicedkom ba BK(b) Niin Aikom bol uul kam paaniigi ton çukala ulas teriin ça na tai deere toolozo sovee iin ba kolkoziin olin niiigi elyy len kanduulaagyi. Ime deeres zarim sjsoveeduudtai menee eder kyrter toocoonii kampaaniigi dyyr geegyi baisaar bina.

SSSR Iin TGK-iin „soveediin sunguuliin tukai, gargasan kaud ba biçegtei ozonniitigi tanilcalka ke lmer oonii s)-oveeduuta oroldoo ja uul gtagyi. Soegee nyyd ba d pytaaniia gryype kol koozuudaar uul kandaka biçegtei tanilcangyi baisaar gadna a ma gain tebtee ere kandaka biçegiin tukai byri muugaar medeedeg baina.

Byke kolbooiin VII dugaar ba Respyybliin VI dugaar jike lu raluudiin neremzete yiledeer in ba mehozaliin oottolgo negeç s)so ved ba kolkozuudaar emkidkeg desen ygei. Ulasan uridaku ulagz bysin jabaza baisan. Ulas terin ça nartai kenee azalin kanpaaniigi bolzoroosoni ulsiçalan dyy gesin te ee jamarç temecel kisen jaba caiygei.

Nek. Yşnaajev tyryytei. Aimagiin sungaltin komisa juuç kisen ygei, ynend e kadaa nek. Yşn k delnerilbe duagyi kyn ge baruu bolkogyi.

Tebiin sungaltiin komi Ekred Bulagadiin aimagiin] ai baisan toocoo sunguuliin paaniin jabaçiigi şalgaa a ta tedarkoi zabaari egeze caaşa de'meriniı saızaruulkiin t B-MASSR-iin TGK iin zaba nek. Stipaanov geççin oço tus aimagiin gyicedkomiin nek. Yşnaaj v bol sunguulii kai yge keicekee ceke arcasa ni. Ene kereg bolbol sove toocoo sunguuliin tuai g g dere toogoogyi alban korio lee angkulan suusan geze koos bişe juuç ygei.

Soveediin sunguuliin ka niigi oşbonaviiierr tisaldu alban koirog Yşnaajeviigi çan keseeke josotoi.

Uçar iimiin tula Aikomiin miteed ba Aimgyieedkomuud soveediin toocoo sunguuliin paaniigi ulas teriin udka çana ton jike deede şatiin kamp bolgon ketelkiigi niuraaraa daka josotoi.

A. Riçkov

Kariuucalgata redaagtor G. Biligaa

Верстал и выпускал Д. ДУБДАНОВ. Корректировал. Цыбенов. Тип. изд. «Б.-М.Правды» и Унэн». Уполглавлито № 868